

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

DECRET

51/2012, de 22 de maig, de modificació del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

L'article 131.3.c) de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, en matèria d'ensenyament no universitari, estableix la competència compartida de la Generalitat en l'establiment dels plans d'estudi corresponents als ensenyaments obligatoris i no obligatoris que condueixen a l'obtenció d'un títol acadèmic o professional amb validesa a tot l'Estat, incloent-hi l'ordenació curricular.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, a l'article 53 estableix que el Govern ha de determinar el currículum per a cadascuna de les etapes i cadascun dels ensenyaments del sistema educatiu, en el marc dels aspectes que garanteixen l'assoliment de les competències bàsiques, la validesa dels títols i la formació comuna regulats per les lleis, sens perjudici del que estableixen els articles 97 i 98 de la mateixa llei en relació amb l'autonomia pedagògica i organitzativa dels centres educatius.

El Decret 143/2007, de 26 de juny, estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria que s'imparteixen en els centres educatius de Catalunya.

És necessari introduir canvis en l'organització de l'educació secundària obligatòria, amb la finalitat d'incloure i promoure mesures que permetin millorar l'assoliment de les competències bàsiques i afavorir l'èxit escolar de l'alumnat.

En aquest sentit, s'incideix en la necessitat que les matèries optatives organitzades pels centres, en els tres primers cursos de l'etapa, es destinin a reforçar o ampliar les altres matèries del currículum, alhora que s'introdueix un increment en l'assignació horària destinada a la matèria de matemàtiques en el segon i en el quart curs de l'etapa. L'ampliació en el nombre d'hores d'aquesta matèria no suposa un increment del total d'hores globals de l'etapa, atès que es compensa amb una disminució en el mateix nombre d'hores de les matèries optatives de segon curs i del projecte de recerca del quart curs, el qual passa a tenir la mateixa consideració que els treballs de síntesi que ja s'estan fent en els tres primers cursos de l'etapa.

També es considera necessari que en el tercer curs de l'etapa els centres incloguin, dintre de l'oferta de matèries optatives, una matèria relacionada amb l'emprenedoria, amb l'objectiu tant d'ajudar l'alumnat en la presa de decisions sobre el seu futur itinerari formatiu i professional, com de fer-li prendre consciència de la necessitat de tenir iniciativa emprenedora, entesa no només com un conjunt de qualitats i habilitats necessàries per crear una empresa, sinó com la capacitat de convertir idees en accions, esdevenint així una actitud general que pot ser d'utilitat tant en activitats professionals, com en la vida quotidiana.

Aquest Decret s'ha tramitat segons l'article 59 i següents de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya i d'acord amb el dictamen del Consell Escolar de Catalunya.

En virtut d'això, a proposta de la consellera d'Ensenyament, d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora i amb la deliberació prèvia del Govern,

DECRETO:

Article 1

Es modifiquen els apartats 8, 9 i 12 de l'article 8 del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, que queden redactats de la manera següent:

“8.8 Cada centre podrà organitzar matèries optatives en els tres primers cursos, dins del marge horari establert en aquest Decret, per tal de reforçar o ampliar les matèries del currículum, o bé podrà utilitzar aquest marge horari per ampliar la dedicació horària d'alguna matèria del currículum, amb la finalitat de millorar l'assoliment de les competències bàsiques i promoure l'èxit escolar de l'alumnat.

”Amb caràcter general, es limitarà l'elecció de l'alumnat per alguna matèria optativa quan no hi hagi un mínim de deu alumnes per cursar-la, llevat del que s'estableix a l'apartat següent.”

“8.9 Dintre de l'oferta de matèries optatives, els centres hauran d'oferir una segona llengua estrangera i la cultura clàssica. ”Aquestes matèries quedaran excloses de la limitació d'un mínim de deu alumnes per cursar-les, establerta a l'apartat anterior.

”A tercer curs, dintre de l'oferta de matèries optatives, els centres hauran d'oferir la matèria d'emprenedoria, d'acord amb el currículum establert a l'annex 2 d'aquest Decret.”

“8.12 Als centres d'una línia es cursarà un mínim de quatre de les matèries optatives específiques de l'apartat anterior. En els centres de dues o més línies es cursarà un mínim de sis matèries.

”Amb caràcter general, es limitarà l'elecció de l'alumnat per alguna matèria optativa quan no hi hagi un mínim de deu alumnes per cursar-la. Quedaran excloses d'aquesta limitació les matèries optatives de segona llengua estrangera i de llatí.”

Article 2

Es modifica l'annex 2 del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, en què es determina el currículum de les matèries de l'educació secundària obligatòria, tot afegint, al final, el contingut del currículum corresponent a la nova matèria optativa d'emprenedoria, establert a l'annex d'aquest Decret.

Article 3

Es modifica l'assignació horària global de les matèries dels tres primers cursos de l'annex 3 del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, en el sentit de modificar l'assignació horària de la matèria de matemàtiques i de matèries optatives, que queden redactades de la manera següent:

“Matemàtiques: 350 hores

”Matèries optatives: 210 hores”

Article 4

Es modifica l'assignació horària de les matèries del quart curs de l'annex 3 del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, en el sentit de modificar l'assignació horària de la matèria de matemàtiques i suprimir l'assignació horària del projecte de recerca, que queden redactades de la manera següent:

“Matemàtiques: 140 hores”

Article 5

Es modifica l'assignació horària de la mitjana setmanal dels cursos primer a tercer de les matèries de matemàtiques i matèries optatives de l'annex 4 del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, que queden redactades en els termes següents:

“Matemàtiques	3	4	3
”Matèries optatives	2	2	2”

Article 6

Es modifica l'assignació horària de la mitjana setmanal de quart curs de l'annex 4 del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, en el sentit de modificar l'assignació horària de la matèria de matemàtiques i suprimir l'assignació horària del projecte de recerca, afegint un paràgraf a continuació de les assignacions horàries de mitjana setmanal de quart curs, que queden redactats en els termes següents:

“Matemàtiques	4
---------------	---

”El projecte de recerca, en cas que s'organitzi de manera extensiva, s'ha de dur a terme dins l'horari de les matèries.”

DISPOSICIÓ FINAL

Aquest Decret entrarà en vigor a partir de l'inici del curs acadèmic 2012-2013.

Barcelona, 22 de maig de 2012

ARTUR MAS I GAVARRÓ
President de la Generalitat de Catalunya

IRENE RIGAU I OLIVER
Consellera d'Ensenyament

ANNEX

EMPRENEDORIA (OPTATIVA)

La matèria optativa d'emprenedoria té dos objectius fonamentals: d'una banda, ajudar l'alumnat en la presa de decisions sobre el seu itinerari formatiu i professional, a fi d'adequar les seves capacitats a unes condicions laborals en continu procés de canvi i, de l'altra, fer-li prendre consciència de la necessitat de tenir iniciativa emprenedora, considerada no únicament com un conjunt de qualitats i habilitats necessàries per crear una empresa, sinó com una actitud general que pot ser d'utilitat en les activitats professionals, com en la vida quotidiana. Des d'aquesta perspectiva, el concepte d'emprenedoria ha d'incloure aquest doble vessant: una educació bàsica en actituds i experiències emprenedores que potenciïn l'autonomia, la iniciativa i la confiança en un mateix, i un concepte més específic de formació dirigit vers la capacitat per a l'elaboració d'un projecte d'emprenedoria.

La matèria ha de permetre a l'alumnat comprendre quins són els valors i les noves cultures del treball, és a dir, els conceptes i comportaments clau per enfrontar-se amb èxit al món del treball i, alhora, donar-los confiança en la seva capacitat per millorar. També ha de contribuir a connectar els continguts curriculars d'altres matèries que poden ser importants en l'àmbit laboral: l'ús d'aplicacions informàtiques que s'usen en la gestió administrativa de les empreses, l'ús de diferents llengües per establir relacions socials o comercials, l'ús d'estratègies aplicades a la resolució de situacions problemàtiques, així com habilitats socials que afavoreixin el treball en equip i les relacions interpersonals.

L'emprenedoria suposa el desenvolupament de tot un seguit de capacitats: des de la iniciativa i la presa de decisions fins a la creativitat i la reflexió aplicats a la creació i justificació d'una activitat que, encara que bàsica, pot ser la llavor d'altres projectes futurs. En aquest sentit, aquesta matèria contribueix a l'assoliment de competències bàsiques, com l'autonomia i iniciativa personal i la competència d'aprendre a aprendre, ja que es treballen capacitats que tenen a veure amb el lideratge, l'assumpció de responsabilitats, la capacitat d'elegir, d'imaginar projectes i de portar endavant

les accions, però també d'aprendre de les errades i d'assumir riscos, i ser capaç de continuar aprenent de manera més eficaç i autònoma. En el desenvolupament de la matèria s'ha d'evidenciar les possibilitats d'emprendre projectes personals que poden ser aplicables a la realitat i que contemplin la necessitat de seguir aprenent de manera continuada al llarg de tota la vida, així com concretar el propi itinerari acadèmic i professional.

La matèria d'emprenedoria també contribueix a l'assoliment de la competència comunicativa, gràcies a l'ús de la llengua com a instrument de comunicació oral i escrita, i a l'ús d'eines tecnològiques de suport a la comunicació. També s'insisteix en les habilitats de comunicació per establir vincles amb els altres i, en concret, dins l'àmbit laboral, amb persones del mateix o diferent nivell professional. Aquesta capacitat comunicativa es treballa especialment en la capacitat per comunicar el projecte de creació d'una empresa.

Les activitats que es desenvolupen dins la matèria d'emprenedoria també permeten desenvolupar les habilitats relacionades amb la competència digital, que comporta el tractament i presentació de la informació i l'ús de xarxes socials per a les finalitats específiques. D'altra banda, la competència digital també es manifesta en la capacitat d'adaptació a nous models de treball, que comporten formes d'organització i de comunicació com a conseqüència dels canvis tecnològics, així com la disposició a una actualització constant de les destreses en l'ús de les tecnologies.

La matèria també contribueix al desenvolupament de la competència social i ciutadana per mitjà del treball en habilitats socials, tot aprenent a valorar els interessos individuals i els del grup, a treballar en equip per exercir la ciutadania en l'àmbit laboral, però també en la vida personal, i a estar capacitat per prendre les decisions amb coherència i responsabilitat, com a persona empresària, treballadora o consumidora.

Els continguts de la matèria s'estructuren en tres apartats: autoconeixement i itinerari formatiu; mercat laboral i activitat econòmica, i iniciativa emprenedora i projecte d'empresa.

L'objectiu del primer apartat és descobrir i, si escau, ampliar el coneixement de les diferents professions i camps ocupacionals existents en l'entorn proper al centre educatiu, per tal que cada alumne pugui crear, revisar o aprofundir en un itinerari acadèmicoprofessional coherent, que respongui adequadament a les seves aptituds, interessos i valors. Els continguts d'aquest bloc també se centren en les competències personals i professionals necessàries per afrontar amb èxit els reptes formatius i laborals.

El segon apartat fa referència als conceptes bàsics del treball, l'empresa i l'economia, amb l'objectiu d'introduir l'alumnat en destreses necessàries per resoldre procediments comuns als quals les persones adultes han de fer front, ja sigui a títol personal, com a ciutadans, ja sigui dins el seu àmbit professional (com a treballadors autònoms o per compte d'altri).

Finalment, el tercer apartat se centra en les habilitats personals lligades a l'emprenedoria, amb la finalitat d'aprendre a executar accions amb resolució i eficàcia, en situacions de la vida quotidiana, en un context de treball per compte d'altri, en el sector privat o públic, o bé per compte propi.

Malgrat que es proposa aquesta estructura en tres apartats, cal considerar que els continguts són interdependents i, per tant, es recomana que els coneixements apresos es revisin contínuament, per reforçar el vessant formador i orientador de la matèria.

El fil conductor de la matèria és la presa de decisions de l'alumnat sobre el seu futur acadèmic i professional des d'un coneixement més aprofundit d'un mateix i de la realitat. Això implica, per part del professorat, potenciar un conjunt d'actituds

i hàbits que reforcin l'adquisició d'autonomia i d'esperit crític per part de l'alumnat, per definir clarament els objectius, establir alternatives vàlides, i reflexionar sobre els estereotips –molts dels quals lligats al gènere– que pesen sobre determinades opcions formatives i laborals. En aquest darrer sentit, cal capacitar l'alumnat en torn de la necessitat de fomentar i valorar les iniciatives empresarials engegades o liderades per dones. Aquest treball, que ha de tenir coherència amb l'acció tutorial de l'etapa, pot cristal·litzar en la confecció, per part de l'alumne/a, del seu propi itinerari formatiu.

És important donar a la matèria un enfocament pràctic, tot afavorint l'aplicació de coneixements adquirits en altres matèries al llarg dels cursos anteriors de l'educació secundària obligatòria, com poden ser les ciències socials, geografia i història, les matemàtiques o les tecnologies, en situacions i casos reals i de la vida quotidiana. En aquest sentit, l'entorn més proper a l'alumnat proporciona un ventall de possibilitats per emmarcar activitats relacionades amb el món laboral i empresarial: visites, pràctiques, entrevistes, converses, tallers, aprenentatge-servei, etc. Es recomana incloure activitats en contextos propers a la realitat per mitjà de simulacions, que ajuden l'alumnat a situar-se en un context real, tot treballant no únicament conceptes sinó també les actituds i els hàbits necessaris en assumptes tan diversos com les entrevistes de feina, els tràmits per demanar un crèdit personal o d'empresa, o la signatura d'un contracte d'adquisició d'un bé o servei. Finalment, hi ha continguts que es poden vehicular per mitjà de comunitats d'aprenentatge o plataformes virtuals que permetin la participació d'altres membres de la comunitat educativa, les famílies i agents de l'entorn, amb perfils professionals i trajectòries vitals diversos i exemplaritzants.

S'ha inclòs una activitat pràctica de cloenda, consistent en la creació d'un projecte empresarial que, en algun cas, podria posar-se en pràctica. Aquest projecte està pensat per implementar-se en equip, partint d'un pla d'empresa on s'especifiqui la idea de negoci (producte o servei), l'equip humà i material requerit i la planificació de les tasques a fer per muntar l'empresa. Pot anar associat al disseny d'una acció de màrqueting per mostrar, de manera creativa, la idea de negoci, tot fent ús de les tecnologies de la comunicació i dels mitjans audiovisuals. En aquest sentit, caldrà tractar amb l'alumnat valors com la sostenibilitat mediambiental, la viabilitat del negoci i el consum responsable. També és recomanable posar l'alumnat en la situació d'haver d'exposar el seu pla d'empresa, tot aplicant tècniques de comunicació verbal i no verbal. Pot ser un espai adient perquè la llengua estrangera sigui una de les llengües vehiculars del projecte.

L'avaluació ha de tenir en compte els diferents tipus de continguts implicats i alhora ha de ser una avaluació en l'acció, que permeti valorar no només els resultats finals sinó també els processos de reflexió i creixement personal, i l'elaboració i aplicació de projectes. També ha de ser formativa per al professorat com per a l'alumnat, atès que ha de permetre al professorat identificar la idoneïtat i l'adequació de les estratègies d'ensenyament i a l'alumnat els obstacles del seu aprenentatge i la construcció d'estratègies de superació.

Objectius

La matèria d'emprenedoria de l'educació secundària obligatòria té com a objectiu el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Identificar les competències, interessos i actituds envers la feina per poder prendre decisions personals de formació i inserció laboral i adaptar-se de manera flexible als canvis que puguin produir-se al llarg de la vida personal i professional.
2. Aprendre a elaborar el propi itinerari formatiu i professional, tot tenint en compte la formació permanent i les expectatives personals i a partir de l'autoconeixement i de la recerca d'informació sobre les diferents opcions formatives i professionals.

3. Ampliar el coneixement de professions diverses mitjançant entrevistes, visites, estudis de casos i recerca d'informació directa o indirecta, superant els estereotips de gènere.

4. Determinar els trets bàsics de les actituds, qualitats personals i les capacitats que identifiquen la persona emprenedora i aplicar-los al disseny d'una idea empresarial viable, tot emprant les eines adequades i analitzant la informació necessària.

5. Valorar el paper de l'empresa com a organització proveïdora de béns i serveis, i com a generadora de llocs de treball, que actua de forma socialment responsable.

6. Localitzar fonts d'oferta de feina en els sectors públic i privat, en l'entorn socioeconòmic local, regional, nacional i internacional, i analitzar les característiques dels diferents llocs de treball que ofereixen.

7. Realitzar activitats que contribueixin a millorar el treball en equip com a font de dinamització social i com a mitjà per compartir idees i esforços.

8. Cercar, seleccionar i interpretar la informació, utilitzar-la de forma crítica i comunicar-la de forma organitzada als altres, tot usant les TIC i aplicant tècniques de comunicació verbal i no verbal.

Continguts

Autoconeixement i itinerari formatiu

Coneixement i acceptació crítica de les característiques personals i de les competències pròpies per afrontar amb garanties els reptes acadèmics i professionals futurs.

Utilització de diferents instruments per classificar i analitzar les diferents vies d'accés als nivells acadèmics i les competències i titulacions que en deriven, i les diferents famílies professionals i sortides laborals. Valoració de la necessitat de la formació al llarg de la vida.

Recerca sobre les diferents tasques que fan professionals de diferents nivells de qualificació, per mitjà de la presa de contacte directe o indirecte en contextos laborals i productius, tot superant estereotips de gènere i altres prejudicis.

Aplicació dels coneixements al disseny del propi itinerari formatiu i professional per arribar a desenvolupar les branques professionals que responen a les pròpies expectatives, aptituds, i interessos, tot valorant la necessitat de la formació permanent.

Mercat laboral i activitat econòmica

Aplicació de conceptes bàsics d'economia a l'anàlisi present i a la projecció futura dels sectors d'ocupació de l'entorn proper, dins un context econòmic europeu i internacional.

Identificació del paper social de les empreses com a proveïdores de béns i serveis i com a generadores de llocs de treball, per mitjà de l'estudi de casos i l'anàlisi d'informacions procedents de fonts diverses i el debat. Valoració positiva de les empreses socialment responsables amb el seu entorn i de l'ètica professional.

Comprensió de les relacions bàsiques que s'estableixen entre les empreses i altres agents econòmics (proveïdors, entitats financeres, subministradors de serveis, Hisenda Pública, administració local, etc.).

Coneixement de les principals característiques relacionades amb les formes de treball i identificar les relacions laborals en cada cas: treball per compte propi (autocupació) i treball per compte d'altri. Anàlisi dels canals de recerca de feina i dels sectors emergents a l'entorn proper.

Iniciativa emprenedora i projecte d'empresa

Identificació dels valors i cultures del treball i de les capacitats emprenedores (presa de decisions, lideratge, capacitat de gestió i de treball en equip, etc.) per mitjà de la presa de contacte directe o indirecte amb contextos laborals i productius i amb professionals de diferents sectors econòmics.

Generació d'idees de negoci i estudi del mercat potencial per a la idea de negoci proposada, mitjançant l'anàlisi de la situació de les empreses competidores i/o l'estudi de mercat, tot valorant les condicions de viabilitat, innovació i sostenibilitat de l'empresa.

Resolució de diferents situacions empresarials simulades, relatives a la creació, gestió i organització interna d'una empresa.

Planificació i execució en grup d'un senzill projecte empresarial, identificant les diverses parts de què consta, i utilitzant adequadament diferents fonts i recursos, incloses les TIC. Exposició oral del projecte, tot aplicant tècniques de la comunicació verbal i no verbal per expressar-se amb rigor i fluïdesa.

criteris d'avaluació

1. Reconèixer les competències personals i socials requerides pel mercat de treball per a diferents professions i assolir habilitats i actituds relacionats amb l'emprenedoria, tot partint d'una avaluació de les pròpies competències i identificant diferents estratègies que ajudin en la presa de decisions.

2. Utilitzar adequadament diferents tipus de fonts, incloses les TIC, per obtenir informació, fiable, rigorosa i contrastada sobre les característiques del mercat de treball actual, tant de l'entorn proper com en relació amb un context europeu i internacional.

3. Descriure les característiques específiques d'algunes professions i llocs de treball de diferents sectors d'activitat i interpretar algunes projeccions d'ocupabilitat en els sectors analitzats.

4. Relacionar adequadament l'oferta de formació inicial i permanent i una o diverses professions que formin part del propi projecte d'itinerari formatiu i professional i dissenyar les accions a seguir per a la consecució dels objectius personals, tot valorant positivament la necessitat de la formació al llarg de la vida.

5. Identificar les característiques d'una relació laboral. Analitzar els passos a seguir per accedir a una feina per compte d'altri, en el sector privat o públic, o bé per compte propi.

6. Reconèixer l'estructura organitzativa bàsica d'una empresa i les funcions que desenvolupa en el món econòmic i productiu, tot detectant les característiques que ha de tenir una empresa innovadora i sostenible en el món actual.

7. Identificar les parts que integren un projecte d'empresa i desenvolupar-ne un, manifestant una actitud creativa i autònoma per gestionar la pròpia feina, afrontar els problemes que es puguin plantejar i reconduir, si escau, les estratègies, així com una actitud de cooperació i responsabilitat en el treball en equip.

8. Aplicar tècniques de comunicació verbal i no verbal durant l'exposició pública dels resultats d'una recerca individual o col·lectiva, estructurant el discurs amb rigor i amb el suport dels mitjans audiovisuals i de les TIC.

(12.137.004)
